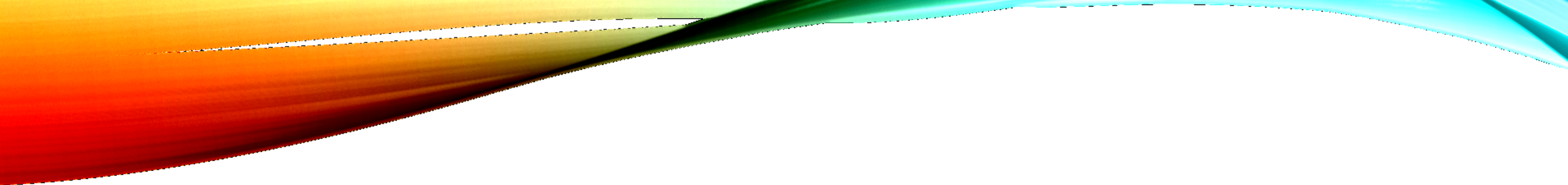

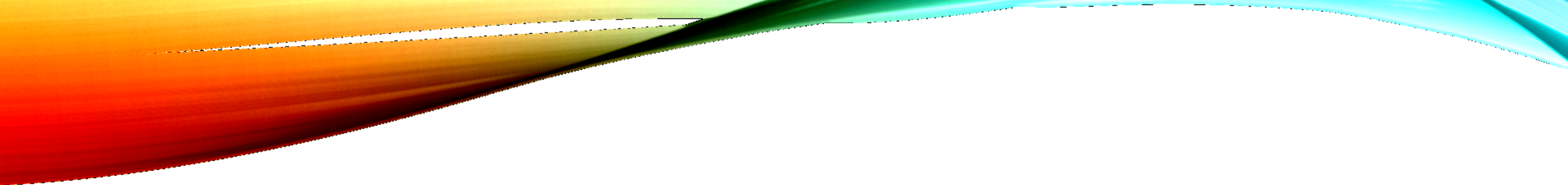

MEZINÁRODNÍ CESTOVNÍ RUCH

DEFINICE

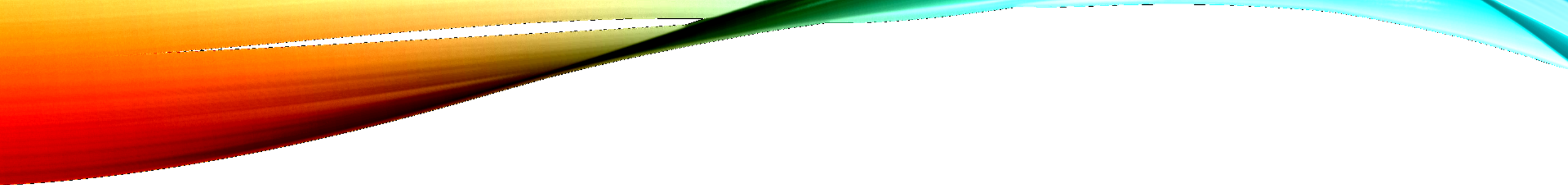
- Mezinárodní cestovní ruch (turismus) podle Palatkové (2007, s. 3) představuje pohyb účastníků cestovního ruchu mezi jednotlivými destinacemi bez toho, aniž by bylo určeno přesné geografické vymezení.
- Pak se jedná o zahraniční cestovní ruch mezi více destinacemi, regiony či světadíly.
- Mezinárodní cestovní ruch můžeme rozdělit na příjezdový, výjezdový a tranzitní cestovní ruch (obtížně statisticky doložitelný).

-
- Cestovní ruch představuje v současné době důležitou oblast národního hospodářství a je významnou součástí spotřeby obyvatelstva. Jde o komplexní společenský jev, který je charakterizován následujícími rysy: (Kol. autorů, 2008)
  - dočasnost změny místa stálého bydliště a dočasnost pobytu mimo něj,
  - nevýdělečný charakter cesty a pobytu (jsou obvykle realizovány ve volném čase),
  - vztahy mezi lidmi, jež cestovní ruch vyvolává.

-
- Podle Gúčika (2001) je vznik novodobého cestovního ruchu spojován s obdobím průmyslové revoluce ve vyspělých státech jako důsledkem technického, ekonomického a sociálního rozvoje. Vznik a rozvoj novodobého cestovního ruchu přitom předpokládá:
  - možnost svobodného pohybu lidí,
  - existenci primární nabídky, která je základem tvorby produktu jako předmětu spotřeby v cestovním ruchu,
  - takový stupeň technického, ekonomického a sociálního rozvoje, který má za následek postupné zkracování fondu pracovní doby a prodlužování fondu volného času,
  - takový stupeň uspokojení základních životních potřeb, kdy vzniká možnost uspokojovat i méně nezbytné potřeby, kam řadíme i cestovní ruch a výstavbu potřebných dopravních, ubytovacích, pohostinských, sportovně-rekreačních a dalších zařízení pro cestovní ruch.

POHLEDY NA CESTOVNÍ RUCH:

- **A) Turista** - vyhledává rozličné duševní i fyzické zkušenosti a uspokojení. Jejich povaha bude značně ovlivňovat jeho volbu destinací a aktivit.
- **B) Firmy nabízející turistům zboží a služby** - obchodníci a podnikatelé vidí v cestovním ruchu příležitost vydělat poskytováním zboží a služeb, které si tu-ristický ruch žádá.
- **C) Správa hostitelských zemí či oblastí.** Politici spatřují v cestovním ruchu faktor vnášející kapitál do ekonomik pod jejich správou. Jejich přístup se odvozuje od toho, jaké příjmy mohou občané z tohoto podnikání získat. Politici rovněž berou v úvahu příjem v zahraniční měně ze zahraničního cestovního ruchu i daňové příjmy, které se platí z peněz utracených turisty, přímo i nepřímo. Vláda hostitelské země může hrát důležitou roli v tvorbě koncepce cestovního ruchu, jeho rozvoji, propagaci a realizaci.
- **D) Hostitelská komunita.** Místní lidé obvykle považují cestovní ruch za faktor, který ovlivňuje jejich kulturu a zaměstnanost. Pro tuto skupinu jsou například důležité důsledky interakce mezi značnými počty zahraničních turistů a místními obyvateli. Tyto důsledky mohou být přínosné, či škodlivé – nebo obojí.

-
- Pro rozvoj cestovního ruchu je nezbytné splnit tři základní podmínky –
  - **zachovat bezpečnost v dané destinaci,**
  - **vytvořit dostatečný fond volného času a**
  - **zajistit přiměřené disponibilní důchody obyvatelstva.**

  - Hlavním subjektem je v cestovním ruchu cestující občan.

- S cílem sjednotit definici cestovního ruchu zejména z hlediska vykazování údajů, zorganizovala Světová organizace cestovního ruchu (WTO, World Tourism Organisation) v roce 1991 v Ottawě mezinárodní konferenci věnovanou statistice cestovního ruchu. Na základě závěru konference přijala OSN v roce 1993 definici, která se stala základem pro statistické zjišťování cestovního ruchu.
- Podle Směrnice Rady 95/57/ES ze dne 23. 11. 1995 o shromažďování statistických informací v oblasti cestovního ruchu, str. 16/sv.1, můžeme CR definovat jako „**Činnost lidí cestujících a zdržujících se mimo místo svého obvyklého prostředí po dobu nejvýše jednoho roku za účelem rekreace, obchodu nebo z jiného důvodu.**“
- Mezinárodní organizace odborníků v oblasti turismu (AIEST - Association Internationale d'Experts Scientifiques du Tourisme) **definuje cestovní ruch jako souhrn vztahů a jevů, které vyplývají z cestování nebo pobytu osob, přičemž místo pobytu není trvalým místem bydlení a zaměstnání.**

MUŽE ROZLIŠIT NA:

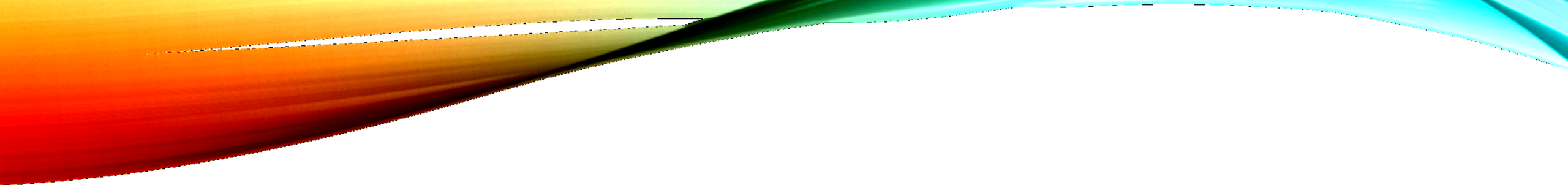
- **a) Příjezdový cestovní ruch** (též aktivní cestovní ruch – ACR, incoming): cestovní ruch do dané země realizovaný obyvateli jiných zemí,
- **b) Výjezdový cestovní ruch** (též pasivní cestovní ruch – PCR, outgoing): cestovní ruch obyvatel dané země realizovaný cestou do jiných zemí.
- **Interní cestovní ruch tvoří:** cestovní ruch obyvatel dané země a obyvateli jiných zemí v dané zemi.
- **Domácí cestovní ruch představuje:** cestování a pobyty občanů mimo místo jejich obvyklého pobytu za účelem využití volného času, rekreace, poznání nebo za jiným nevýdělečným účelem, trvající ne déle než jeden rok a realizované kompletně ve vlastním státě

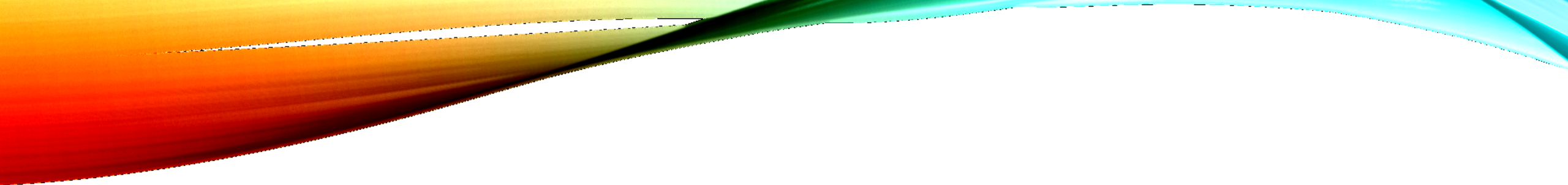

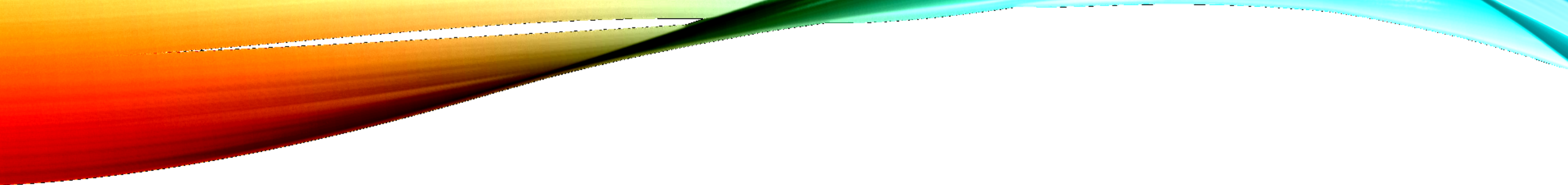

NAKROBNÍ CESTOVNÍ RUCH.

- interní cestovní ruch plus výjezdový cestovní ruch.

-
- Příjezdový cestovní ruch = můžeme charakterizovat na příkladu České republiky, kdy se jedná o pohyb osob (turistů), kteří k nám přicestují ze Slovenska, Německa, Polska, Číny, USA a z dalších destinací a utrácejí zde své finanční prostředky. Jedná se o aktivní cestovní ruch.
  - Tranzitní cestovní ruch = pokud využijeme zase příkladu, pak se jedná pouze o průjezd (tranzit) turistů z různých zemí přes území České republiky, jedná se o část aktivního cestovního ruchu.
  - Výjezdový cestovní ruch = Jedná se o pohyb osob (turistů) z České republiky do různých regionů Evropy či světa. Češi nejčastěji míří na Slovensko nebo do Chorvatska. Zde hovoříme o pasivním cestovním ruchu, protože utrácíme své finanční prostředky v zahraničí.

-
- Cestovním ruchem se zabývá několik vědních disciplín, např.
  - ekonomika cestovního ruchu,
  - geografie, sociologie,
  - kulturní antropologie ap.
  - Jedná se o interdisciplinární jev a jeho vysvětlování pouze z pohledu jedné vědní disciplíny by bylo nedostatečné.

V mezinárodním cestovním ruchu se můžeme setkat také s pojmem tzv. saldo zahraničního cestovního ruchu. Rozeznáváme aktivní, pasivní nebo vyrovnané saldo. Salda zahraničního cestovního ruchu vznikají právě v okamžiku spojeného s pohybem finančních prostředků.

V mezinárodním cestovním ruchu se můžeme také setkat s dalšími pojmy jak je např.

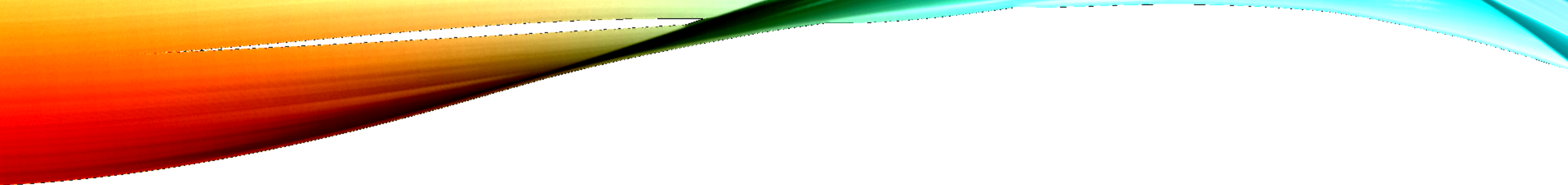
Světový cestovní ruch, který Palatková (2007, s. 3) popisuje jako souhrn veškerého cestovního ruchu na celém světě. Zjednodušené řečeno se jedná o celkový přehled celkového příjezdového (aktivního) a výjezdového (pasivního) cestovního ruchu mezi všemi státy po celém světě.

Palatková (2007, s. 3) také blíže specifikuje pojem cestovní ruch světa, který zahrnuje domácí i zahraniční cestovní ruch všech zemí po celém světě.

- Turista (tourist) podle Palatkové (2013, s. 11) je definován jednak v mezinárodním, tak i v domácím cestovním ruchu.
  - v mezinárodním cestovním ruchu – se jedná o pohyb osob, které překročí hranice do jiné země, než ve které mají své obvyklé bydliště a to minimálně na 1 noc, nikoliv na dobu delší než je 1 rok a vedle toho musí být dodržena zásada, že hlavním účelem cesty není výdělečná činnost v zemi, kterou navštíví. Příkladem může být český turista, který navštíví město Gdaňsk v Polsku za účelem rekreace na 5 nocí.
  - v domácím cestovním ruchu – se jedná o pohyb osob, které jsou trvale usídleni v zemi, která cestuje do jiného místa odlišného od jejího běžného životního prostředí (v téže zemi), na dobu zahrnující alespoň 1 přenocování, ale ne na dobu delší 6 měsíců, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném. Příkladem může být český turista, s trvalým bydlištěm v Moravskoslezském kraji, který navštíví Brno na 2 noci za účelem poznávání turistických atraktivit v daném městě

- Výletník – jedná se osobu, která navštíví destinaci na 1 den a podle Gúčika (2001), Malé(2002), Palatkové (2013) je:
  - v mezinárodním cestovním ruchu – se jedná o člověka, který cestuje do jiné země, než v níž má své trvalé bydliště a běžné životní prostředí na dobu kratší než 24 hodin, aniž by v navštívené zemi přenocovala, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštívené zemi. Příkladem může být český výletník, který jede za nákupy do Polska, návrat plánuje v odpoledních hodinách tentýž den.
  - v domácím cestovním ruchu – osoba trvale usídlená v dané zemi, která cestuje do místa odlišného od místa jejího trvalého bydliště a běžného životního prostředí na dobu kratší 24 hodin, aniž by v navštíveném místě přenocovala, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě dobu kratší 6 měsíců. Příkladem je celodenní výlet osoby žijící trvale v Os-travě, který si pro svou aktivitu zvolil Javorový vrch u Třince a návrat plánuje v podvečerních hodinách tentýž den.

-
- Na mezinárodní ruch můžeme nahlížet ve 3 rovinách: viz Palatková (2011, s. 12 - 13), Hamarneh (2014, s. 12 – 13)
    - První úroveň se vztahuje k mezinárodnímu cestovního ruchu a světové ekonomice.
    - Další úroveň je spojení mezinárodní cestovního ruchu a světové spotřeby.
    - Poslední třetí úroveň je spojení mezinárodního cestovního ruchu a vzájemného porozumění mezi lidmi po celém světě.

- Souhrnné ukazatele statistiky mezinárodního cestovního ruchu můžeme najít na internetových stránkách Světové organizace cestovního ruchu – UNWTO a v jejich interních materiálech. UNWTO data za jednotlivé země shromažďuje a posléze z nich vytváří časové řady, které mají význam v mezinárodním měřítku pro srovnání cestovního ruchu napříč jednotlivými státy.

Mezinárodní cestovní ruch můžeme v mezinárodním měřítku také na základě vybraných ukazatelů hodnotit, a to zejména v oblasti, jaký má pro jednotlivé země vliv cestovního ruchu na zaměstnanost a dalším ukazatelem je vliv cestovního ruchu na HDP. Pomocí těchto ukazatelů se zkoumá postavení cestovního ruchu jednotlivých zemí ve světové ekonomice. Jako příklad můžeme uvést mezinárodní příjezdy turistů, které vzrostly v roce 2017 o 7 % na 1 300 mil. Do Evropy dosáhly příjezdy turistů hodnoty 671 miliónů.

SVĚTOVÁ SPOTŘEBA

- Podle Palatkové (2011, s. 12) je spotřeba komplexním pojmem, který zahrnuje několik rovin, kam můžeme zařadit:
  - sociologickou rovinu (standard života, třída, status),
  - psychologickou (obavy, strach z neznáma),
  - sociokulturní rovinu (ztráta genia loci určitého místa)

PODELTALATROVÉ (2010, S. 12) KRAJ FUNKCÍ

- první funkce je reprodukce pracovních sil, to znamená, při cestování si odpočineme od práce a nabereme nových sil, které pak můžeme využít v další své práci,
  - další funkce je zaměřena na rozvoj osobnosti člověka, protože když cestujeme, tak při tom se taky učíme, ať už používáme verbální či neverbální komunikaci, snažíme se orientovat v neznámém prostoru, či řešit nenadálé situace. To vše vede k rozvoji osobnosti člověka,
  - k další funkci můžeme zařadit výchovně-vzdělávací funkci, která spočívá zejména v navazování kontaktů s různými lidmi po celém světě a seznamování se s jejich odlišnou kulturou, historií a tradicí, včetně utváření si vlastních názorů na jednotlivé národy,
  - vědecko-informační funkce je důležitá z hlediska transferu poznatků do své země, navazování kontaktů s experty a odborníky s různých oblastí, a navazování spolupráce mezi zeměmi prostřednictvím různých projektů,
  - nesmíme zapomenout ani na zdravotní funkci cestovního ruchu, kdy cestovní ruch, zejména spojený s návštěvou vybraných zařízení, které spadají pod zdravotní či lázeňský cestovní ruch, nám mohou pomoci k regeneraci, obnově duševních sil, včetně uvolnění od každodenní pracovního

EKONOMIKA TURISMU

Průmysl cestovního ruchu můžeme definovat jako souhrn specifických služeb, procesů a produktů spjatých s aktivitami cestujících osob. Zahrnuje přímá odvětví turismu např.:

- Zařízení cestovního ruchu spojená s ubytovacími kapacitami (hotely, penziony, apartmány apod.) a s konzumací jídla (restaurace, bary apod.), včetně prodeje nápojů,
- služby dopravy zaměřené na turisty (letecká, autobusová, lodní, vlaková atd.),
- pomocné služby, které pomáhají turistům při svých cestách (manipulace se zavadly na letištích, dálničních, železničních konečných stanicích),
- pronájem osobních dopravních prostředků (autopůjčovny),
- udržovací a opravárenské služby osobních dopravních prostředků, cestovní kanceláře a průvodcovské služby, informační kanceláře apod.

Ekonomika cestovního ruchu je daleko širěji definované pojetí cestovního ruchu jako takového a zahrnuje, jak přímá, tak i nepřímá odvětví cestovního ruchu. Radíme zde jak průmysl cestovního ruchu, tak i další sektory, které plní funkci doplňkových služeb v oblasti cestovního ruchu.

EKONOMIKU

- První okruhem je statistická interpretace všech získaných dat, provedených na různých místech, kde se shromažďují účastníci cestovního ruchu. Podle Legierské (2007, s. 19) se bez kvalitních statistik v cestovním ruchu neobejdeme. Mezi statistické údaje zaměřené na cestovní ruch, můžeme zařadit údaje o kapacitě a návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení sloužících cestovnímu ruchu, včetně statistik o účastnících zahraničního cestovního ruchu, nesmíme zapomenout ani na údaje získaných z hraniční statistiky.

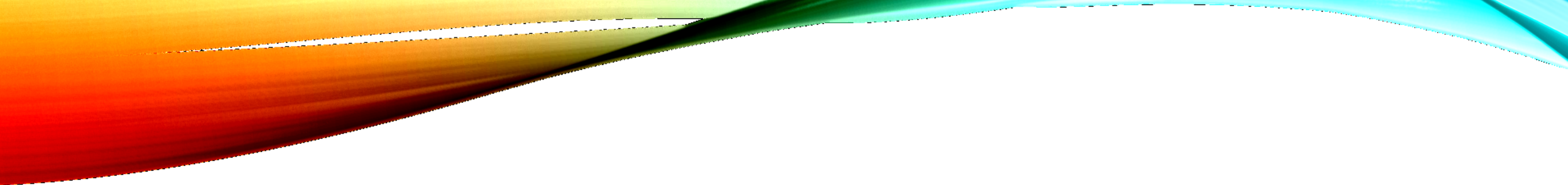

HODNOCENÍ

- Ekonomicko-peněžní hodnocení sleduje každého, kdo se účastní cestovního ruchu a může být potencionálním zdrojem příjmů. Ekonomicko-peněžní hodnocení vlivu cestovního ruchu je základem hodnocení jednotlivých dopadů mezinárodního cestovního ruchu. V rámci této problematiky můžeme hovořit o využití tzv. magického čtyřúhelníku.

- a) **hrubý domácí produkt** (HDP, GDP, gross domestic product), velmi často užívaný pro stanovení výkonnosti ekonomiky a označuje peněžní vyjádření celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených rezidenty (domácnosti, podniky) i nerezidenty v daném období na určitém území. Výkonnost světové ekonomiky můžeme také vyjádřit pomocí další ukazatele např. (GNI-hrubý národní příjem), který je přímo závislý na objemu mezinárodního turismu.
- b) **ukazatel nezaměstnanosti**, který zkoumá vliv cestovního ruchu na zaměstnanost.
- c) **cenové stability** (inflace vyjádřená jako růst cenové hladiny v časovém období) představuje třetí bod tzv. magického čtyřúhelníku. Inflace se měří prostřednictvím indexu spotřebitelských cen, který odráží meziroční procentní změnu v nákladech na průměrného spotřebitele na pořízení stanoveného koše zboží a služeb vnější ekonomická rovnováha.

-
- Čtvrtým ukazatelem z magického trojúhelníku je
  - d) **vnější ekonomická rovnováha**, která je vyjádřena v platební bilanci národní ekonomiky a v devizovém kurzu národní měny odrážejícím toky zaznamenané v platební bilanci.

INDIVIDUÁLNÍ HODNOCENÍ

- pojímá účastníka turismu jako jedince s jeho potřebami odrážejícími se ve spotřebě.
- Cestovní ruch spoluutváří životní styl, jehož smyslem je rozšiřování poznání, vzdělanosti, utváří morální a duchovní hodnoty a stejně tak plní několik **významných funkcí**, k nimž patří:
- reprodukce pracovních sil (duševní a fyzické síly)
- rekreačně zdravotní funkce, rozvoj osobnosti
- kulturně-poznávací funkce, zdravotní funkce apod.

SOCIOKULTURNÍ HODNOCENÍ

- věnuje vnímáním jednotlivých účastníků cestovního ruchu, jako společenské bytosti, která přichází do interakce s dalšími osobami, organizacemi poskytujícími služby, a také s místní komunitou.
- Zkoumá vliv turismu na sociokulturní prostředí země, jelikož při uskutečnění cestovního ruchu dochází ke střetu různých kultur, které se navzájem ovlivňují.

CESTOVNÍHO RUCHU

- Celosvětové efekty cestovního ruchu na světové hospodářství definuje Palatková (2013, s. 24 – 25) jako souhrn jednotlivých vlivů cestovního ruchu, které můžeme sledovat prostřednictvím dvou ukazatelů, mezi které patří
  - **platební bilance a**
  - **satelitní účet cestovního ruchu.**

Jedná se o problémy, které můžeme rozdělit na:

- přírodně-sociální (kam můžeme zařadit i existenci environmentálních problémů),
- problémy antroposociální (sociální, humanitární a kulturní – tzv. problém budoucnosti člověka) a
- intersociální (jsou spojeny se zásadním střetem zájmů různých společenských a ekonomických skupin a systémů, např. problém války a míru, problém mezinárodní zadluženosti apod.).

DEKODER ZATVORČENOSTI

- <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1096911352-objektiv/222411030400213/>
- <https://tourdata.cz/>